

**Sinop'un saygıdeğer Belediye Başkanı,
Sinop ve Samsun'un değerli Baro Başkanları,
Değerli Konuklar, katılımcılar,
Çok değerli Sinoplular,**

Hepinizi şahsım ve Türkiye Barolar Birliği adına saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. Hoş geldiniz, şeref verdiniz.

Öncelikle katkılarından ve özverilerinden dolayı Sayın **Prof.Dr.Michel PRIEUR'e**, Sayın **Prof.Dr.Huber DELZANGLES'e**, Sayın Av. **Kazuki HOMORI'ye** ve **Toshiya MORİTA'ya** içten teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Yine Sempozyumun gerçekleşmesinde önemli katkılar sunan Sayın **Prof.Dr.İbrahim KABOĞLU** ve **Pınar DEMİRCAN** arkadaşlarımıza, Sinop Barosu'nun değerli başkanı **Av.Hicran KANDEMİR'e**, Samsun Barosu Başkanı **Av.Kerami GÜRBÜZ'e** de şükranlarımızı sunuyoruz.

Türkiye Barolar Birliği Çevre ve Kent Hukuku Komisyonu olarak, böyle bir etkinliği yaklaşık bir yıldır planlıyorduk. İstedik ki, olası bir nükleer kazada, radyasyondan etkilenme ihtimali yüksek, Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerin hukukçuları da burada olsun ve ortak bir sivil güç oluşturalım. Ayrıca, santralin yapımını üstlenen ülkelerin hukukçuları ne düşünür doğrusu, onu da merak ettik.

Bu amaçla yazdığımız yazılara sadece Gürcistan, Bulgaristan ve Japonya Barolar Birliği başkanları yanıt verdi. Diğerlerinden maalesef hiçbir yanıt alamadık. Yanıt verenler de sadece iyi niyet dileklerini bildirdiler.

Benzer şekilde Akkuyu Termik Santrali'nin yaratacağı radyasyon tehlikesine karşı da, Akdeniz'e kıyısı olan Fransa dahil, 27 ülke barolarına " ortak mücadele" , "iş birliği" önerisinde bulunduk. Ne yazık ki hiçbir, barodan, birlikten yanıt dahi alamadık.

Bu duyarsızlığı sizlerin takdirine bırakıyorum.

Değerli çevre dostları,

1986' da meydana gelen **ÇERNOBİL** nükleer kazasında ölen binlerce insan, çevrenin yok oluşu, 2011 yılında **FUKUŞİMA'** daki nükleer kazanın yarattığı tahribat, insan kıyımı, çekilen acılar, duyarlı dünya insanını derinden etkiledi.

Ama, nükleer enerji tekellerini hiç etkilemediği görülüyor. Tabii onlara destek olan, onlarla işbirliği yapan ülke yöneticilerini de...Yadırgamadık...

Zira, Dünyamızdaki egemen sistemin serbest piyasacı, kapitalist sistem olduğunu biliyoruz.

Şunu da biliyoruz ve görüyoruz ki; sermayeci düzenle çevre birbirine aykırı düşen iki kavram.

Kapitalizmin sınırsız kazanç güdüsü, kaynakları sınırlı olan doğa ile bağdaşmıyor. "**Ne olursa olsun önce ve her zaman kazanç**" amacındaki kapitalizm, sadece emeği sömürmüyor, aynı zamanda tüm canlıların ve insanlığın ortak mirası doğal ve tarihsel kaynakları da sınırsız yağmalıyor, talan ediyor, soyuyor.

Doğanın insan eliyle iflas etmesinin ya da iflas noktasına gelmesinin temel nedeni bu değil midir?

Değerli bilim adamımız **Türkkaya ATAÖV'** ün dediği gibi bunun adı "**kapitalizmin doğa emperyalizmi**" dir.

Bu bilinç içinde, emperyalizmin hedefi olan üçüncü Dünya ülkeleri, işbirlikçi küçük bir azınlık dışında büyük çoğunluğuyla; çevreyi bir mal gibi gören tekelci sermayeye ve onun küresel aracı olan emperyalist sömürüye teker teker karşı çıkmak, bu yöndeki eylemlerini birleştirmek ve yeni düzeni, kendi halklarına saygı duyacak biçimde kurmak zorundadırlar.

Bizim için, ekonomik büyüme ya da sürekli gelişme, hem dünya halklarının çıkarlarına ve ihtiyaçlarına, hem de çevreye uygunsuzsa değerlidir. Ütopik olabilir ama, çare; ulusların, halkların, bireylerin “**zenginlikleri**” adilce paylaşmalarıdır.

Sevgili Dostlar,

Türkiye de, var olan dünya düzeninden fazlasıyla payını alıyor; doğa ve kentler, toprağıyla, suyuyla, havasıyla, ormanıya, yer altı kaynaklarıyla, yargı denetimi de dahil, hiçbir engel tanımadan fütursuzca soyuluyor, yağmalanıyor. Ne fosil yakıtlı santrallerin, ne de nükleer santrallerin neden olduğu yıkıcı, zararlı sonuçlar, onları durduruyor.

Kömür ve diğer fosil yakıtlı santraller ile nükleer santral yapımları hızla sürüyor, yeni santraller için, yeni ihaleler açılıyor.

Bunlardan biri de burada, 2023 yılında faaliyete girmesi planlanan 20-22 milyar dolarlık **İnceburun Yarımadasının deniz kenarında** yapılacak olan Nükleer Enerji Santralidir.

Santrali, Japon **Mitsubishi** şirketi ile Fransız **AREVA** şirketi yapacak. 4480 MW gücündeki su soğutmalı santral, yılda 34 milyon kWh elektrik üretecek ve üretilen elektriğin tamamını 20 yıl boyunca, kilovat saati yakıt dahil 11.83 sent bedelle Türkiye Cumhuriyeti Devleti satın alacak.

Türkiye ilk Nükleer Santrali'ni Mersin **AKKUYU**'da yapmaya başladı. Rus **ROSATOM** şirketince yapımı süren Santralle ilgili TBB'nin de aralarında olduğu çok sayıda kişi ve kuruluş iptal davası açtı. Yargılama sürmekle birlikte, alınan bilirkişi raporunun bilimsellikten uzak, olumsuz olduğunu söylemeliyim. Diğer yapımı planlanan yer ise Kırklareli **İğneada**'dır.

Santral için seçilen üç bölgenin de bir doğa harikası olduğunu söylemeliyim.

Sevgili dostlar,

Nükleer Enerjinin doğaya “**geri dönüşü olmayan**” zararlar verdiği, yıkıcı, kirli, pahalı, tehlikeli olduğu, canlı yaşama sürekli tehdit oluşturduğunu biliyoruz.

Uluslararası Atom Enerji Kurumu bile, Nükleer Santral yatırımlarının yapım, söküm ve atık maliyetinin çok pahalı olduğunu, işletme güvenliğinin uluslararası standartlara haiz olması gerektiğini, atık sorununun halledilemediğini ve santralin teröristlerin eline geçme riski bulunduğunu kabul ediyor.

Bu arada Dünya, **Çernobil** ve **Fukuşima** gibi gizlenemeyen büyük nükleer santral kazalarını yaşadı. Dünya kamuoyunun bilgisinden kaçırılan irili ufaklı çok sayıda nükleer kazanın yaşandığı da biliniyor.

Bu kazalarda binlerce insanın yayılan radyasyondan etkilenerek öldüğü, sakat kaldığı, genetiği bozuk doğumlara neden olduğu, doğanın dengesinin ise geri dönülemez şekilde bozulduğu görüldü.

Çernobil ve Fukuşima felaketlerinin insan yaşamına ve çevreye verdiği zarar, aradan geçen uzun yıllara karşın hala tam olarak hesap edilemiyor. Kaç kişi bu nedenle öldü ve halen ölmekte belli değil.

Öyle ki, radyasyonun önlenmesi için 30 yıl sonra bile, Çernobil üzerine çelik örtü örtülmeye çalışıldığını öğreniyoruz.

Bu kazalardan sonra, kamu oyunun ağır baskısına dayanamayan bazı batı ülkeleri, ülkelerindeki nükleer santralleri belli bir zaman dilimi içinde kapatma kararı almışlar, başta “güneş” olmak üzere temiz, yenilenebilir enerjiye yönelmişler, çevreyi korumayan, sürdürülebilir olmayan teknolojileri terk etmeye başlamışlardır.

O ülkeler için böyle bir karar çok doğru olmakla birlikte, nükleer enerji tekellerinin, sanki başka dünyada yaşıyorlarmış gibi, yatırımlarını 3. Dünya Ülkelerine yönlendirmelerini, oradaki işbirlikçi kişi ve yöneticilerle birlikte nükleer santral kurmaya kalkmalarını nasıl izah edeceğiz? Öyle anlaşılıyor ki, uluslararası enerji tekelleri, dün olduğu gibi, bugün de kendi artıklarını bizim gibi ülkelere pazarlama telaşındadırlar.

Uluslararası örgütler, dünyayı yaşanmaz hale getiren, ne insani, ne ahlaki, ne de çevresel hiçbir değer tanımayan bu tür girişimlerin önüne geçmek zorundadır. Neo liberalizm adına, küçük bir azınlığın çıkarlarını koruyacağız diye, dünyanın yok olmasına göz yumulamaz.

Değerli Katılımcılar;

Türkiye’ye gelirsek; güneşi bol, rüzgarı bol Türkiye, neden yenilenebilir enerji teknolojisini geliştirmez? Neden enerji ihtiyacını en az riskli olan ve maliyetleri nükleer enerji ile karşılaştırılmaz şekilde az olan güneşten ve diğer yenilenebilir kaynaklardan sağlamaz?

Büyük yatırım gerektiren, enerjide dışa bağımlılığı artıran ve her yönüyle büyük risk taşıyan bu nükleer santral tercihinin, “**teknik bir zorunluluktan**” kaynaklandığı düşünülemez.

Bunun siyasi bir tercih olduğu bellidir; böyle bir tercih siyasi boyutundan soyutlanıp, bir zorunluluk olarak savunulamaz. Oligarşik çıkarlar yoksa bu tercih, Emperyalist hiyerarşide daha yüksekler tırmanma, bölgesel güç olma, siyasal ve askeri prestij kazanma arzusudur.

Oysa, Elektrik Mühendisleri Odası'nın bir raporunda şöyle deniliyor;

“Ülkemizin, nükleer santrallerden üretilecek enerjiye ihtiyacı olmadığı, kamu kurumlarının talep tahminleri ve arza yönelik atılan adımlar açıkca göstermektedir. EMO'nun yaptığı hesaplamalara göre, yalnızca inşaatı devam eden tesislerle bile, nükleer santraller olmadan, baz senaryoda 2026 yılı için tahmin edilen tüketim talebinin yüzde 25 daha fazlası karşılanabilecektir”.

Görüldüğü gibi Türkiye'nin nükleer enerjiye ihtiyacı da yoktur. Enerji ihtiyacını artıran, bu artışa gereksinim duyan gerçekte sistemin kendisidir. Zira kapitalist üretim tarzının, sürekli büyümek zorunda olduğunu kabul etmemiz gerekiyor.

Öte yandan, geçtiğimiz aylarda gazetelere yansıyan bir haber dikkat çekiciydi. Haber Şöyle;

“Sinop İnceburun'a yapılması planlanan Türkiye'nin ikinci nükleer santral projesini üstlenen Japonya'nın eski başbakanı Naoto KAN, Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'a nükleer santral yapımı için Japon teknolojisini önerdiği için pişman olduğunu belirterek “Türkiye gibi sismik ve terör riski olan bir ülke, nükleer santralden vazgeçmeli” dedi. Devamla “ Nükleer santrallerin yüzde yüz güvenliğinin garanti edilmesi oldukça zordur. Bunları göz önüne alarak, Türk halkı için en iyi, en güvenli şehrin nükleer santrali olmayan şehir olduğuna inanıyorum.

Türkiye gibi büyük bir ülke, güneş ya da rüzgar enerjisine yatırım yapmalı, enerji politikalarını bunlar, yenilenebilir enerjiler üzerine kurmalıdır”. (2 Nisan 2016 günlü Cumhuriyet Gazetesi)

Sayın **Naoto KAN**'ı dinleyen oldu mu? Hayır.

Türkiye, uluslararası nükleer enerji tekellerinin oyununa gelmemelidir. Ülkemizi hem ekonomik, hem güvenlik, hem de yaşadığımız çevre açısından büyük bir kriz içinde bırakacak olan nükleer santraller, acilen Türkiye'nin ve insanlığın gündeminden çıkarılmalıdır.

Ünlü Şairimiz **Nazım Hikmet**'in sözleriyle **“Ya ölü yıldızlara hayatı götüreceğiz, ya da dünyamıza incek ölüm”**.

Umarım, önümüzdeki referandumda çıkacak **“hayır”** lı bir sonuç, bu mücadelede önemli bir aşama olur.

Türkiye Barolar Birliği olarak bizler, bu mücadelenin içinde olmaya, katkı sunmaya devam edeceğiz.

Hepinize saygılar sunuyorum.**01.04.2017**

Av. Ali ARABACI

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ

TBB ÇEVRE VE KENT HUKUKU KOMİSYONU BAŞKANI